

Bancul ca specie

paradoxistă

Ștefan Vlăduțescu

Dacă admitem că nu există persoană ca măcar o dată în viață să nu fi spus un banc, putem accepta inferența caracterului universal al bancului. De altfel, cuvântul „banc”, de origine germană (*bank*), se regăsește în multe limbi de circulație internațională. El este o federație de semnificații care include și sensul de glumă, anecdotă, snoavă, poveste umanistică. Esența de glumă a bancului face vizibile în cadrul acestuia două gândiri: o gândire în ordinea realului (R) și o gândire dedicată cu caracter de glumă în raport cu ordinea realului G (R). Avem de a face cu două niveluri de gândire, ceea ce arată a) dubla gândire a bancului și b) inteligența sa. De asemenea, avem de a face cu două contexte: un context general al realului și un context specific al bancului numit situație de banc. Contextul realului există întotdeauna și pentru toți. Situația de banc este o configurație contextuală, particulară ce permite spunerea și trăirea bancului ca eveniment umoristic. Bancul este o scriere umoristică scurtă, în proză sau în versuri. Ca modalitate de redactare se poate baza pe relatare, dialog, narațiune. În general, se transmite oral și are o poantă *blitz*. Are caracter instantaneu și concret. Este un puternic lubrifiant social și relațional. La extrem, bancul este o formă de viață. Ca raționament, are caracter frapant; nu rareori mizează pe efectul de paradox indus de paronimie, înțelegere greșită, sofisme, paralogisme.

Bancul are un efect șocant de sens. În cadrul lui atât limbajul cât și gândirea se află la un înalt nivel de perfecțiune. Înainte de toate, bancul este o construcție inteligentă. El nu este pentru mințile leneșe, pentru spiritele apatice, pentru mințile vâscoase și creierile anesteziate. Compoziția numită banc este un construct cu efect imediat. Locul bancului este „peste tot”: unde are acces colocvialul, în conferințe, în discuții aplicate, în conversații, în negocieri. Sigur, bancurile nu au loc în tratatele științifice. Fără a avea imanență în colocvial, bancul este, un element de element în discursivitatea colocvială. Omul este o ființă socială. S-a dezvoltat și trăiește într-un mediu de socializare.

Experiența bancului este una specifică și inteligentă nu numai pentru că necesită o dublă gândire, ci mai ales, pentru că cele două gândiri sunt aduse convergent într-o funcție.

Bancul este o inferență-funcție specifică - BF - în raport cu variabilă generală a realității, R. Reprezentarea matematică a bancului este $BF(R)$.

Reținând gândirea de reprezentare, inferența specifică, aptitudinea de a fi văzut ca funcție și inteligența bancului se profilează ca naturală preocuparea unui mare matematician al lumii, precum profesorul Florentin Smarandache de a publica volume de bancuri. A doua carte de bancuri a reputatului matematician și literat, intitulată „Cine râde la urmă e mai încet la minte” (Oradea, Editura Duran’s, 2013), este una excepțională și se bucură de un imens succes pe Internet. Ea se subintitulează „Folclor umoristic internetist (II)”. Cu modestie, profesorul Florentin Smarandache, ca

instanță auctorială, se limitează a se considera doar cel care a cules, selectat și prelucrat bancurile.

Om al noului, excepționalul Florentin Smarandache aduce patru ameliorări majore bancului. Mai întâi, creează bancuri. Apoi, inteligența matematică impregnează bancul de o organizare inteligibilă și sensibilă, totodată. În al treilea rând, pe componenta sensibilă se grefează o calitate literară. Această valență estetică face din banc o textualizare-hipertextualizare specific paradoxistă. În al patrulea rând, Florentin Smarandache acreditează primul banc diagramatic, grafic: acreditează primul banc hipertextual. Atunci când vrem să explicăm temeinic o inferență, o punem într-o schemă, într-o figură geometrică. Florentin Smarandache brevetează bancul hipertextual. El aduce în același cadru de gândire atât contextul de descoperire a ideii cât și contextul de justificare a bancului. Esența intelectuală a bancului este o idee. Nuanța sa estetică stă în expresivitate și umor. O axiomă paradoxistă formulată de Mircea Monu într-un dialog pe *chat* cu remarcabilul scriitor și critic literar Jeanet Nică și cu Florentin Smarandache spune că „un paradoxist nu este niciodată trist” (în Smarandache, F. (2011). *The Sixth International Anthology on Paradoxism*. American Research Press, 2011, p. 55).

Bancul este paradoxist nu doar ca inteligență, dar și ca atitudine de viață paradoxistă. Scriitorul paradoxist este inteligent, instantaneu și cu simțul umorului. Bancul prin fulminanța inteligenței, prin instantaneitatea ideii și prin umorul sau imanent i se potrivește. Putem spune deci că bancul este o specie literară paradoxistă.

Reluând ideea, un banc hipertextual întâlnim la pagina 215 a cărții în discuție. Aici, conform unei scheme elaborate ni se prezintă posibilitatea de a rezolva o problemă și soluțiile finale: „Fă-te că nu vezi!”, „Poți să dai vina pe altcineva?”, „Mușamalizează-o”. În paralel, textual se arată: „Cel mai trist loc de pe pământ e locul de muncă”.

Bancurile antologate au o tematică vastă: blonde, brunete, Bulă, Ion și Măria, Scufița Roșie, Albă ca Zăpada, soacra, femeia, bărbatul etc.

Poetica bancului paradoxist este următoarea: „Deoarece Dumnezeu nu reușește să urmărească chiar totul, a creat bătrânele, băncile și bancurile”.

Despre brunete: „O brunetă merge la mama ei și îi spune: „- Mamă sunt însărcinată! / - Ceee??!! Unde ți-a fost capul? / - Pe pernă” (p. 106).

Despre femei: „- Ce femei preferați: cele care vorbesc mult sau pe celelalte? / - Care celelalte?!” (p. 104).

Despre soacră: „Soacră-mea nu vine des la noi. Decât de două ori pe an. Dar și atunci – stă cam șase luni” (p. 141).

Despre neveste: „Animalele preferate ale nevestelor: nutria din dulap, jaguarul din garaj, armăsarul de la hotel și boul care plătește” (p. 186).

Cartea paradoxistă a lui Florentin Smarandache este rapidă, fulminantă, paradoxistă, excepțională. O lectură reconfortantă și instructivă.